

PASAKŲ PARKAS

KŪRYBINIŲ DIRBTUVIŲ REZULTATAI

2023 spalio mėn.

Pasakų parko galimybių studijos kūrybinių dirbtuvių akimirka, 2023-10-05.

TURINYS

ĮŽANGA	4
EKSKURSIJA SU MIŠKININKU RAIMONDU EREMINU	6
DISKUSIJOS APIBENDRINIMAS	8

PROJEKTO APŽVALGA

PASAKŲ PARKO GALIMYBIŲ STUDIJA

Kalbant su parko lankytojais ir analizuojant atliktos apklausos duomenis matome, kad gyventojai atvyksta į Pasakų parką pasimėgauti gamta, ilsėtis, vedžioti savo augintinių, praleisti laiko su vaikais. Parkas svarbus ir pėsčiųjų susiekimui. Nors ir populiarus tarp vietos gyventojų, parkas reikalauja didesnės priežiūros. Tikimasi, kad nuo 2023 m. birželio iki lapkričio mėnesio kartu su susidomėjusiais gyventojais ir įvairiais specialistais **kuriama Pasakų parko galimybių studija padės susitarti dėl ilgalaikių parko priežiūros tikslų.**

Projektas įgyvendinamas trimis etapais: 1. Pasakų parko esamos situacijos analizė; 2. Pasakų parko pokyčių scenarijaus paieška; 3. Galimo Pasakų parko scenarijaus parengimas.

Šiame leidinyje pateikiami antrojo projekto etapo – parko pokyčių scenarijaus paieškos (kūrybinių dirbtuvių) – rezultatai.

Per visą projekto įgyvendinimo laikotarpį gyventojai į galimybių studiją buvo kviečiami įsitraukti:

- 2023 birželio ir liepos mėn. pasivaikščiojimuose parke;
- 2023 liepos – rugsėjo mėn. internetinėje apklausoje;
- 2023 spalio 5 d. kūrybinėse dirbtuvėse.

Kūrybinių dirbtuvių apžvalga

Pasakų parko pokyčių vizijos kūrimo kūrybinės dirbtuvės vyko 2023 m. spalio 5 d. Karoliniškių seniūnijoje. Į dirbtuves registravosi 26 asmenys, dalyvavo – 15. Dirbtuvės prasidėjo 17:00 val.

Kūrybinių dirbtuvių tikslas – kartu su gyventojais aptarti aktualius pokyčius parke.

Dirbtuvės prasidėjo nuo Pasakų parko esamos situacijos analizės rezultatų pristatymo. Po to sekė darbas dviejose grupėse, kuriose diskutavome skirtingomis temomis:

- 1-moje grupėje buvo kuriamas Pasakų parko emocijų žemėlapis;
- 2-troje grupėje aptariami medinių skulptūrų išsaugojimo klausimai.

Diskusijų grupėse metu dalyviai galėjo laisvai keisti grupes. Susitikimas baigėsi diskusijų apibendrinimu.

Dirbtuvėse dalyvavo:

- UAB „Vilniaus planas“ visuomenės įtraukimo projektų vadovė Beatričė Umbrasaitė ir TSPMI politikos mokslų studentas, praktikantas Nikita Ščiupakov;
- VšĮ „Vilniaus miesto parkai“ kraštovaizdžio architektės Liubou Vinslove ir Dovilė Ivanauskienė bei miškininkas Raimundas Ereminas;
- Vilniaus m. savivaldybės miestovaizdžio skyriaus vyr. specialistė Giedrė Čeponytė.

Svečiai:

- skulptorė Aušra Jasiukevičiūtė;
- tautodailininkas Vladimiras Šiškovas.

EKSKURSIJA SU PASAKŲ PARKO MIŠKININKU RAIMUNDU EREMINU

Nepabijoję rudeniško lietaus, dirbtuvių pradžioje su dalyviais nukeliavome į patį Pasakų parką, siekdami prieš diskusijas prie žemėlapių dar kartą pamatyti aptariamą objektą savo akimis. Pasakų parko miškininkas Raimundas Ereminas ekskursijos metu kalbėjo apie parko gamtinę pusę, o pakeliui su gyventojais aptarėme ir kitus jiems rūpimus klausimus.

PARKO GAMTA

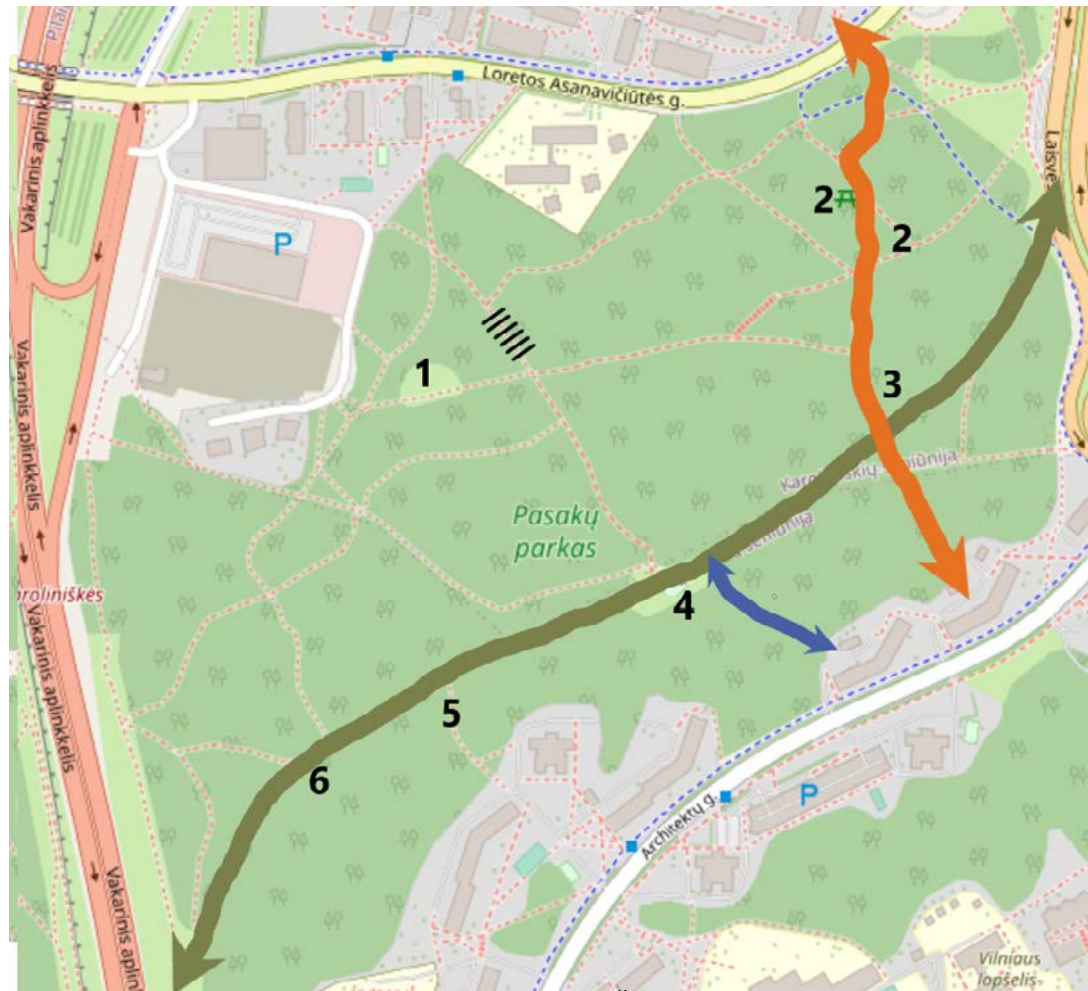
- Dalyviai sužinojo, kad Pasakų parko miškas yra palygintinai jaunas ir, kad jame esanti beržo priemaiša yra ypač vertinga palaikant miško sveikatą, mat vientisas pušų miškas yra labiau pažeidžiamas kenkėjų plitimui ir turi mažesnę bioįvairovę;
- Taip pat dalyviai galėjo patys pamatyti vietas, kur krūmų genėjimas jau buvo atliktas ir, kur tik yra planuojamas bei įsivertinti, ar tai suteikia didesnę matomumą ir saugumo jausmą;
- Miškininkas paaiškino kodėl negali atsiliepti į dažnai gaunamus siūlymus pasodinti parke daugiau žydinčių augalų. Mat Pasakų parkas yra miško parkas ir pagal reglamentus čia privaloma sodinti vietai būdingus augalus.

APTARTI PARKO INFRASTRUKTŪROS KLAUSIMAI

- Dalyviai akcentavo lietaus vandens išplaunamą ir nepatogų žvyro taką rytinėje parko dalyje. Bediskutuojuant apie galimą problemos sprendimą, seniūnas Tomas Lilas parodė eksperimentinės dangos ruožą šiaurinėje parko dalyje, kur buvo įrengta sutvirtinta miško tako danga;
- Dalyvių išsakyta pastaba, kad parko apšvietimui geriau rinktis šiltesnių spalvų lempas, kurios mažiau trikdytų gamtos ritmus;
- Dalyvių nuomone parke įrengtos šviesos projekcijos (projektas „Šviečiančios Vilniaus legendos“) aktualiausios žiemos metu. Be to, pastebėta, kad dalis šviesos projekcijų su laiku tampa neryškios, išsikilibuoja (projekto „Šviečiančios Vilniaus legendos“ infrastruktūrą prižiūri ir projektu rūpinasi UAB „Vilniaus apšvietimas“).

1 GRUPĖ: JUDUMO IR INFRASTRUKTŪROS ŽEMĖLAPIS

Žemėlapis su apibendrintais rezultatais.

JUDUMAS PARKE

Dirbtuvių metu aptarti du tranzitiniai takai – iš Karoliniškių į Lazdynus (**oranžinis**) ir iš Karoliniškių per visą parką link Gudelių (**žalias**).

Aptartas poreikis įrengti patogų patekimą su apšvietimu iš Lazdynų pusės – diskutuota, kad toks galėtų atsirasti ties minėtu oranžiniu taku arba kiek piečiau, ties vaikų žaidimo aikšte (potenciali vieta pažymėta **mėlynai**).

Žalias tranzitinis takas apibūdintas kaip parko „arterija“. **Jo problemiščiausias ruožas yra ties jungtimi su Laisvės pr., kur dėl nuolydžio žvyro takas yra išplaunamas vandens.** Be to, išsakyta patogesnės jungties su kitoje aplinkkelio pusėje esančiais Gudeliais poreikis ir prašymas pratęsti esamą apšvietimą iki tako pabaigos.

Pasivaikščiavimams gyventojai labiau naudoja ne tranzitinius, o šiaurinės dalies asfaltuotus ir miško takelius. **Buvo aptartas šioje dalyje esantis status nusileidimas šlaitu (pažymėtas juodais brūkšniais) – kad šis takas taptų patogesnis, dalyviai siūlė įrengti laiptus ir nusileidimą dviračiams (rampą).** Viena gyventoja taip pat paprašė, kad laiptų įrengimo atveju būtų stengiamasi nepakenkti medžių šaknims.

ATVIROS ERDVĖS (AIKŠTELĖS)

1) Buvusi estrada. Ši nuokalnė yra **pamėgta vieta čiuožinėti žiemą su rogutėmis, tad dirbtuvių dalyviai prašė, kad ši erdvė išliktų be didelių pakeitimų.** Visgi, kadangi tai yra viena didesnių atvirų erdvių, aptarėme, kad šiltu metu čia būtų galima įrengti sezoninę poilsio erdvę su, pavyzdžiui, hamakais.

2) Pavėsinės erdvė. **Dalyviai pastebėjo, kad yra didelis poreikis papildyti šią vietą (šiuo metu čia yra tik vienos sūpuoklės) ir bendrai visą parką naujais įrenginiais vaikų žaidimams.** Dirbtuvėse dalyvavę tėvai užsiminė, kad vaikai nenoriai išeina pasivaikščioti į parką, nes jame nėra vaikams patrauklių, žaidimams skirtų įrenginių ar aikštelių.

3) Žemės meno skulptūros erdvė. Viena dalyvė pastebėjo, kad jai čia viena jaukiausių parko vietų, ant skulptūros akmenų patogų prisėsti, tačiau **aplinkinė erdvė galėtų būti labiau prižiūrima.**

4) Vaikų žaidimų aikštelė. Ji šiuo metu yra labai standartiška, lankytojams **norėtųsi įdomesnių, netipinių įrenginių vaikams žaisti.** Aikštelėje trūksta neseniai sulūžusios ir nuimtos karuselės.

5) Nedidelė pieva su aplink augančiu vynvyčiu.

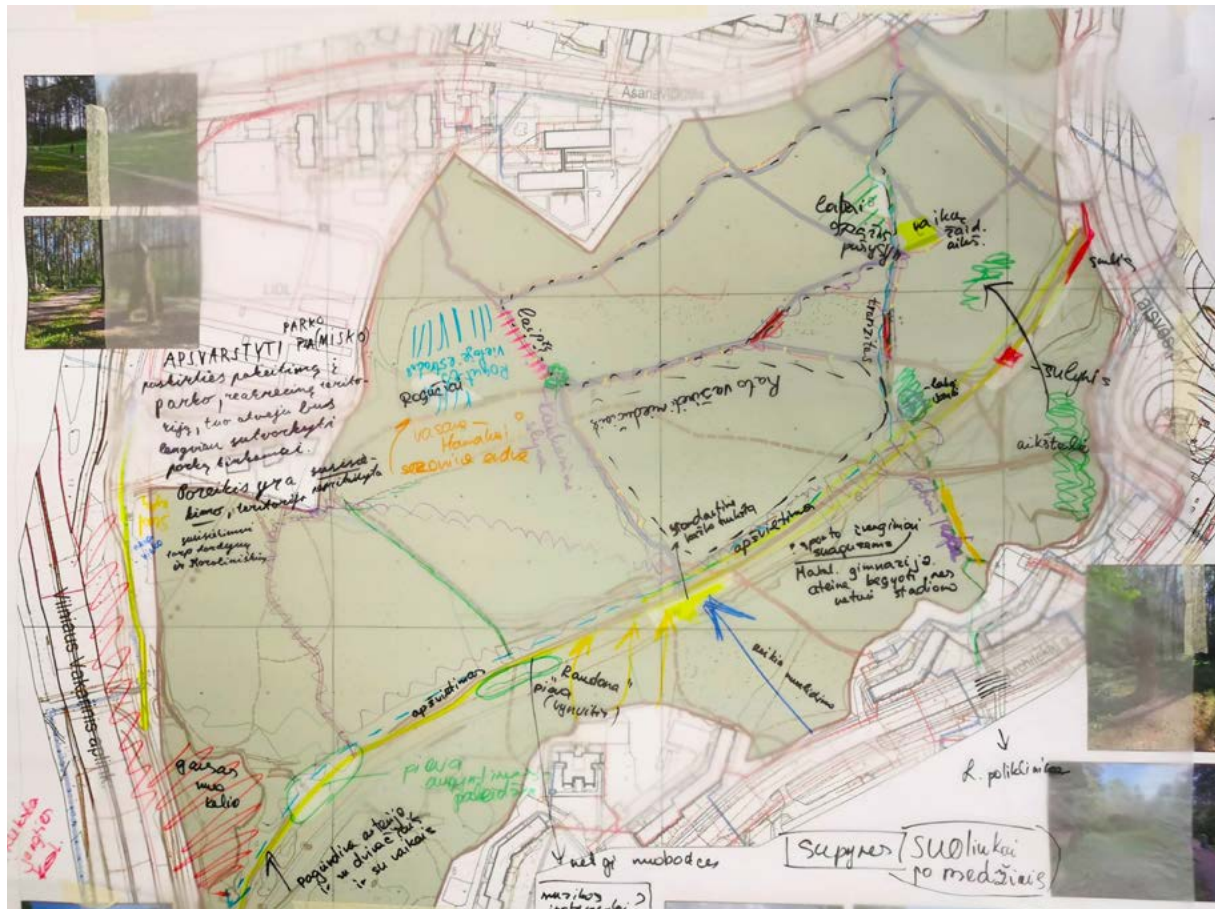
6) Pieva netoli Vakarinio aplinkkelio. Šioje parko pusėje gyventojai lankosi mažiau, kadangi **čia yra stipriai girdimas triukšmas nuo aplinkkelio.** Pievelėje dažnas šuns šeimininkas paleidžia savo augintinį nuo pavadėlio, tačiau kiti šeimininkai, dėl palaidų šunų rizikos, čia su savo keturkojais eiti vengia.

Apklausos respondentų pateiktos nuotraukos iš asmeninių archyvų.

BENDRI PASIŪLYMAI IR PASTEBĖJIMAI PARKUI

- Dalyviams trūksta suoliukų, ypač esančių ne atvirose vietose, o šešėlyje, po medžiais;
- **Parko vakarinėje dalyje, prie aplinkkelio, trūksta infrastruktūros (įrengtų takų, suoliukų).** Aptarta, kad pastačius naujus daugiabučius (Loretos Asanavičiūtės g. 1J ir Sietyno g. 3) lankytojų šioje pusėje tik daugės;
- Gyventojai pasigenda anksčiau parke buvusių sūpynių, jų galėtų atsirasti keletas;
- Išsakytas pasiūlymas įrengti parke vaikų lauko muzikos instrumentų aikštelę. Tuo pačiu pastėbta, kad tokia aikštelė turėtų būti įrengta toliau nuo gyvenamųjų namų, kad netrikdytų gyventojų poilsio;
- **Dalyviai paprašė įrengti sporto įrenginius suaugusiems, jie galėtų atsirasti kažkur palei pagrindinį taką („arteriją“).** Prieš juos įrengiant verta pasikonsultuoti su Pal. T. Matulionio gimnazija, kuri parką naudoja kūno kultūros pamokoms;
- **Parkas yra ypatingai svarbi rekreacinė erdvė vietos senjorams, kurie čia ateina pabūti gamtoje, pasivaikščioti ir susitikti** – tad svarstant pokyčius reikėtų nepamiršti atsižvelgti į šios grupės poreikius.

Kūrybinių dirbtuvių metu naudotas žemėlapis.

2 GRUPĖ: MEDINIŲ SKULPTŪRŲ IŠSAUGOJIMO KLAUSIMAI

DALYVIŲ PASIŪLYMAI SKULPTŪRŲ SAUGOJIMUI IR ATNAUJINIMUI

- Esamas skulptūras siūloma, ką įmanoma (patenkinamos būklės) palikti;
- Sulūžusias ar dalinai sulūžusias skulptūras, kurios pradausios didelę dalį savo elementų, dalyviai siūlo nuimti;
- Aptarta, kad buvusių skulptūrų vietoje galėtų būti atstatomos originalo kopijos arba naujos skulptūros, kurios interpretuotų tą pačią pasaką, kurią vaizdavo anksčiau toje vietoje stovėjusi skulptūra;
- Kuriant naujas skulptūras ir elementus parke siūloma išlaikyti pasakų temą ir parkui būdingą natūralų medžiagiškumą (medis, akmuo ir pan.);
- Išsakyta idėja apšviesti esamų skulptūrų siluetus. Kartu užtikrinti, kad apšvietimas išsijungtų po 22 val. ir netrikdytų miško nakties tamsos laiko;
- Išsakyta idėja prie esamų skulptūrų įrengti lenteles su skulptūrų autorių vardais, skulptūrų ir vaizduojamų pasakų pavadinimais.

PASIŪLYMAI PARKO ELEMENTAMS:

- Vienas dalyvis išsakė lūkestį, kad būtų atkurti anksčiau parke stovėję medinė pilis ir tiltelis;
- Išsakytas prašymas atkurti sunykusius Pasakų parko ženklus stovėjusius ties patekimais į parką. Šiuo metu išlikęs tik vienas medinis Pasakų parko ženklas, kurį reikėtų atnaujinti. Šie ženklai padėdavo gyventojams orientuotis;
- Išsakytas siūlymas įrengti naujų skulptūrų ne tik ant žemės, bet ir medžiuose;
- Siūlyta įrengti naujas vaikų žaidimų aikšteles, kurios būtų ne įprastos standartinės, bet pagamintos iš natūralių medžiagų (medžio).

PASIŪLYMAI GAMTOS EDUKACIJOS PRIEMONĒMS:

- Aptarta idėja įrengti QR kodus, kuriuos nuskaičius telefonu būtų galima išgirsti parkui būdingų paukščių garsus;
- Pasiūlyta įrengti skulptūras, kurios kartu veiktų kaip vabzdžių viešbučiai ir paukščių lesyklėlės.

Kūrybinių dirbtuvių metu naudotas žemėlapis su sužymėtomis išlikusiomis medinėmis skulptūromis.

KŪRYBINIŲ DIRBTUVIŲ IŠVADOS

1. Parkas – gausiai vietos senjorų lankoma rekreacinė erdvė. Daliai netoliese gyvenančių vyresnio amžiaus žmonių, kurie nebeturi galimybių ar sveikatos keliauti, Pasakų parkas – pagrindinė poilsio erdvė mieste. Kartu parke trūksta infrastruktūros vaikų žaidimams. Rengiant sutvarkymo scenarijų galima paieškoti kaip **atliepti ir tarpusavyje kūrybiškai derinti šių dviejų grupių – senjorų laisvalaikio ir vaikų žaidimų – poreikius**;

2. Dirbtuvių dalyviai pritaria, kad reikėtų **pašalinti sulūžusias medines skulptūras, o patenkinamos būklės skulptūras – išsaugoti**. Papildyti išlikusias skulptūras informacinėmis lentelėmis su jų autoriais ir pavadinimais. Kartu siūloma parką papildyti naujomis skulptūromis, kurios tęstų pasakų parko temą ir būtų pagamintos iš natūralių medžiagų (medžio, akmens ir pan.);

3. Reaguojant į suplanuotus gyvenamųjų namų rajonus parko šiaurės vakarinėje dalyje, siūloma, atnaujinant parką, užtikrinti, kad ir **vakarinėje dalyje būtų pakankamai funkcinų zonų – poilsio ir vaikų žaidimų aikštelių**. Šiuo metu dauguma įrenginių yra parko šiaurės rytinėje dalyje. Vakarinėje parko dalyje jau dabar trūksta šiukšlinių, suoliukų, apšvietimo;

4. [Apklaustos duomenimis](#) gyventojams labiausiai trūkstanti infrastruktūra parke: didesnis apšvietimas, tualetas ir geriamo vandens stotelės;

5. Rengiant parko scenarijų, remiantis nusistovėjusiais pėsčiųjų ryšiais, svarbu **suformuoti trūkstamas jungtis ir apšvietimą**. Pavyzdžiui, įrengti bent vieną gyventojams su negalia ir tėvams su vaikų vežimėliais pritaikytą patekimą į parką nuo Lazdynų pusės. Taip pat svarbu iš esmės atnaujinti esamus medinius laiptus parke. Parko takų sistemą galėtų papildyti įvedama orientacinių-informacinių ženklų sistema.

TOLIMESNI ŽINGSNIAI

2023 m. lapkričio-gruodžio mėnesiais, remiantis atlikta Pasakų parko esamos situacijos analize ir kūrybinių dirbtuvių rezultatais, VŠĮ „Vilniaus miesto parkai“ rengia galimą Pasakų parko sutvarkymo scenarijų ir veiksmų planą.

Dėkojame visiems įsitraukusiems gyventojams, Karoliniškių ir Lazdynų seniūnijoms, Lazdynų „Ryto“ bendruomenei, geografei dr. Giedrei Godienei, skulptorei Aušrai Jasiukevičiūtei ir tautodailininkui Vladimirui Šiškovui dalyvavusiems Pasakų parko galimybių studijos veiklose!

Leidinio autoriai:

UAB „VILNIAUS PLANAS“
Lvivo gatvė 25-102, LT-09320
Vilnius
Tel.: +370 601 31184
El. paštas info@vplanas.lt
<https://www.vilniausplanas.lt>

VŠĮ „VILNIAUS MIESTO PARKAI“
M. K. Čiurlionio g. 100, LT-03100
Vilnius
Tel. +370 5 261 1037
El. paštas: info@vilniausparkai.lt
<https://www.vilniausparkai.lt>

Tautodailininko Vladimiro Šiškovo asmeninio archyvo nuotr.